

Kulturdepartementet

Postboks 8030 Dep.
0030 OSLO

Deres ref.	Vår ref.	Arkivkode	Dato
12/790	201203279-2	008	14.12.2012

Forslag til endring i forskrift om grasrotandel, høringsvar fra Brønnøysundregistrene

Vi viser til høringsbrev datert 14. september 2012.

Brønnøysundregistrene støtter forslaget om å innføre regler som forenkler kontroll med bruk av grasrotmidler og hjemler eventuell utestenging av misbrukere fra grasrotordningen. Vi anser det som hensiktsmessig å legge tilsynsoppgaven til Lotteritilsynet som fra før har oppgaver rettet mot frivillig sektor. I den forbindelse blir det viktig å trekke opp klare retningslinjer for samarbeidet mellom Frivillighetsregisteret og Lotteritilsynet slik at dette kan fungere på en smidig og god måte. Det gjelder både i tvilstilfeller der Lotteritilsynet skal ta stilling til om en enhet har rett til deltakelse og i de tilfellene Lotteritilsynet i ettertid fratrukker noen retten til deltakelse. Vi regner med at noen av de foreslåtte endringene vil medføre økte ressurser og kostnader for Brønnøysundregistrene.

Til enkelte bestemmelser har vi særskilte kommentarer.

Til ny § 1 og ny § 3 første ledd

Det innføres her noen flere skjønnsmessige kriterier for retten til å delta i grasrotordningen. I gjeldende forskriftsbestemmelse § 2 første ledd settes det som krav at enheten må drive frivillig virksomhet. I de nye bestemmelsene vises det til at formålet må være å fremme frivillig, allmennnyttig virksomhet og at det med dette menes at virksomheten må arbeide for å ivareta allmenne samfunnsinteresser og være tilgjengelig for et bredt spekter av mennesker. Nye kriterier for rett til deltakelse er at enheten må være demokratisk organisert og ikke-fortjenestebasert og hovedsakelig basert på frivillig innsats.

I gjeldende rett stilles like vilkår for rett til registrering i Frivillighetsregisteret og rett til deltakelse i grasrotordningen, med unntak av at virksomheten må drives kun på lokalt nivå og at enheten må drive virksomhet innenfor en kategori som gir rett til deltakelse i grasrotordningen. I henhold til forslaget vil det bli andre kriterier for deltakelse i grasrotordningen. Når det innføres flere kriterier som saksbehandlerne må ta stilling til for å avgjøre om en enhet har rett til å delta eller ikke, vil saksbehandlingen bli mer ressurskrevende. Det må derfor påregnes en noe lengre saksbehandlingstid. For å sikre likhet i saksbehandling har Frivillighetsregisteret behov for det defineres hva som omfattes av «allmenne samfunnsinteresser», «et bredt spekter av mennesker» og «hovedsakelig basert på frivillig innsats».

Det er også behov for å avklare om det er meningen at det skal være forskjellige kriterier for rett til registrering i Frivillighetsregisteret, rett til deltakelse i grasrotordningen, rett til momskompensasjon

og rett til å drive lotteri. Det brukes forskjellige begreper i de ulike regelverkene. Mens det for deltakelse i grasrotordningen kreves at virksomheten «hovedsakelig er basert på frivillig innsats», er det for momskompensasjon et krav at frivillig innsats er «en viktig del». For å være lotteriverdig er det et krav at virksomheten er rettet mot «samfunnsnyttig eller humanitære formål», mens regler for grasrotordningen viser til «allmenne samfunnsinteresser». Det bør avklares om «samfunnsnyttig» og «allmenne samfunnsinteresser» skal forstås likt. Etter vår oppfatning må disse reglene ses i sammenheng og avvikende betydning bør presiseres.

Det er også behov for å ta stilling til om innføring av strengere kriterier for deltakelse i grasrotordningen skal ha tilbakevirkende kraft, og om det skal innføres overgangsbestemmelser.

Til ny § 3 tredje ledd

I henhold til forslaget skal Lotteritilsynet i tvilstilfeller avgjøre om en enhet oppfyller kriteriene for deltagelse i grasrotordningen. Per i dag kontrollerer Frivillighetsregisteret om vilkårene i forskrift til grasrotandel § 2 første til tredje ledd er oppfylt. Vi legger til grunn at det som før er Frivillighetsregisteret som skal ta denne avgjørelsen i saker som ikke er tvilstilfeller. En brukervennlig og gjennomsliktig implementering av ordningen krever en klar rollefordeling mellom Lotteritilsynet og Frivillighetsregisteret. Under den foreslåtte endringen må det i første omgang defineres hva som er tvilstilfeller, noe som nødvendigvis er skjønnspreget. Det må også bestemmes hvem som skal definere hva som er tvilstilfeller. Frivillighetsregisteret må så fange opp sakene som identifiseres som tvilstilfeller og formidle disse til Lotteritilsynet. Vi forstår det slik at Lotteritilsynet avgjør saken og melder til Frivillighetsregisteret om vilkårene er oppfylt, mens det er Frivillighetsregisteret som treffer det formelle vedtaket i saken. Det har betydning både i forhold til hvordan vedtaket fremstår og sendes til enheten og i forhold til hvem som blir klageinstans. Vedtak truffet av Frivillighetsregisteret kan påklages til Frivillighetsregisternemnda. Vi mener at forslaget til ny § 8 første punktum ikke endrer noe ved denne ordningen. Ny § 8 fastsetter at Lotterinemnda er klageinstans for Lotteritilsynets vedtak. Etter vår forståelse gjelder denne bestemmelsen i hovedsak tilsynssaker der Lotteritilsynet vedtar å stenge noen ute fra ordningen etter ny § 10.

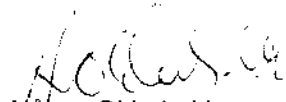
Til ny § 3 siste ledd bokstav k

Her foreslås det at de enhetene som har mistet retten til å motta grasrotmidler og de personene som har vært involvert i disse enhetenes virksomhet får en karantenetid på ti år før de igjen kan motta grasrotmidler. For fysiske personer skal dette omfatte de som har eller reelt utøver verv som medlem eller varamedlem av styret eller sitter i annen ledende posisjon eller har vært i en slik posisjon. For å kunne håndheve dette, må Frivillighetsregisteret få på plass en løsning for å fange opp både enhetene og personene. Det vil være enkelt å merke enhetene slik at de ikke kan komme inn igjen i ordningen før karantenetiden er over hvis de har blitt fratatt retten. Hvilke personer som har vært involvert, er det ikke like enkelt å få oversikt over og kunne fange opp ved registrering av andre enheter. Frivillighetsregisteret kan få oversikt over personer som har vært registrert som styremedlemmer og daglig leder. Men tekniske løsninger for å fange opp personer som har roller i andre enheter som deltar eller ønsker å delta i grasrotordningen er ikke på plass. Varamedlemmer er vanskelig å fange opp. Enhetsregisteret registrerer ikke denne rollen. Denne informasjonen er heller ikke tilgjengelig fra andre registre dersom ikke enheten er registrert i Foretaksregisteret. De fleste ideelle foreninger og ideelle stiftelser er ikke registrert i Foretaksregisteret, og det betyr at varamedlemmer ikke vil fremgå for de fleste enhetene som er registrert i Frivillighetsregisteret. Frivillighetsregisteret har heller ikke oversikt over personer som reelt har utøvd verv uten å være registrert. Vi antar at implementeringen av denne bestemmelsen kommer til å bli ressurskrevende.

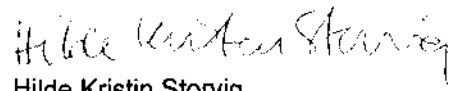
Til ny § 10

Når det innføres bestemmelser om Lotteritilsynets vedtak om å frata retten til deltakelse, krever dette regler om når vedtaket skal sendes til Frivillighetsregisteret, om hva som skal gjelde for midler opptjent inntil bortfall av deltakelse og hva som skal gjelde dersom vedtaket påklages. Eventuell oppsettende virkning av klagen og eventuell stans i utbetalingene inntil klagen er avgjort.

Med hilsen
BRØNNØYSUNDREGISTRENE

Håkon Olderbakk
direktør

Hilde Kristin Storvig
avdelingsdirektør

Saksbehandler: Margrethe Meyer Trælvik